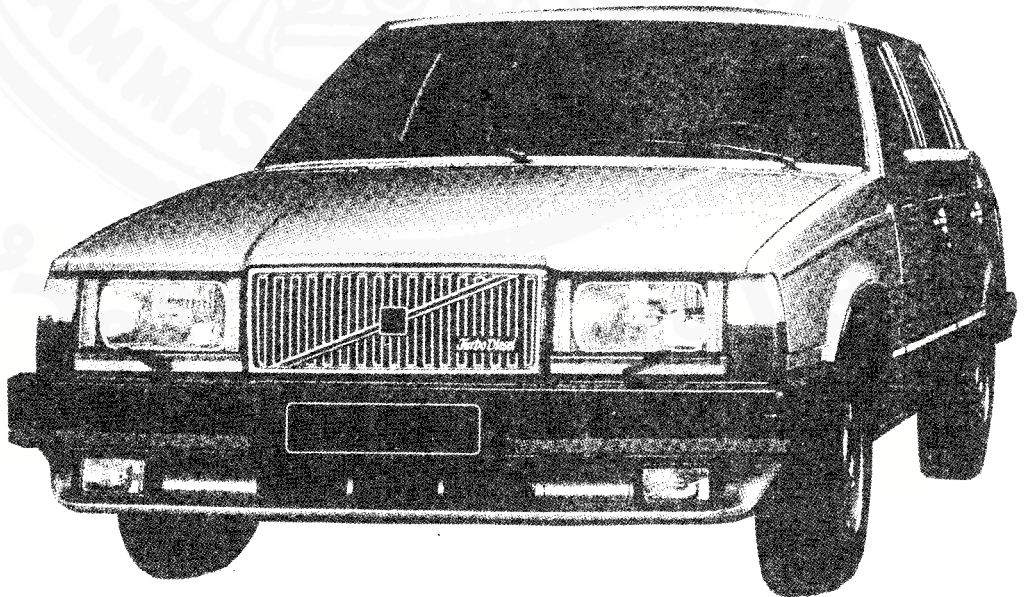

ผลทางกฎหมาย เกี่ยวกับบัตรจอดรถ

สุธีร์ สุภนิตย์
คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ในสมัยปัจจุบันท่านผู้มียอดยนต์ทั้งหลายคงจะเคย
ประสบกับบริการอย่างหนึ่ง กล่าวคือหากท่านประสงค์
จะนำรถยนต์ของท่านเข้าจอดในบริเวณใด ไม่ว่าจะ
เป็นบริเวณในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โรงแรมใหญ่ ๆ หรือ
ห้างสรรพสินค้าที่ทันสมัย ฯลฯ เจ้าของสถานที่นั้น ๆ
จะจัดให้มีเจ้าพนักงานคอยมอบบัตรที่เหลี่ยมผืนผ้าขนาด

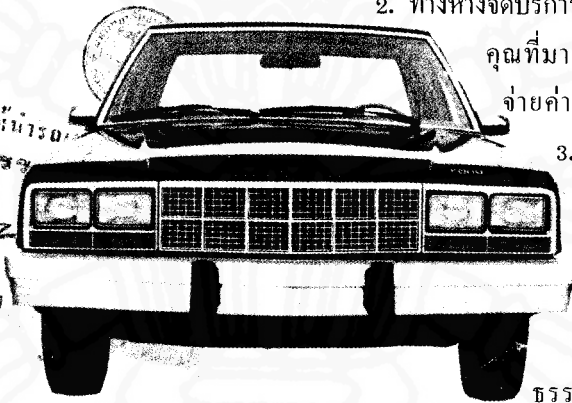

- โปรดเก็บรักษบัตรนี้ไว้กับตัวท่าน
- ต้องคืนบัตรนี้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อนำรถออกจากมหาวิทยาลัย
- ถ้าบัตรหาย ท่านจะนำรถออกจากมหาวิทยาลัยไม่ได้ นอกจากจะปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้
- มหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบ หากรถหรือทรัพย์สินของท่านสูญหายหรือเสียหาย

บัตรอนุญาตให้จอดรถ
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

0338

๕ ๗
ผู้อนุญาต

เมื่อตอนนำรถเข้าจอด ความรู้สึกปลอดภัยเกี่ยวกับตัวรถยนต์และทรัพย์สินในรถยนต์อาจสลายไปสิ้น เพราะไม่มีข้อความใดที่แสดงว่าเจ้าของสถานที่ดังกล่าวจะรับผิดชอบหากว่ารถเกิดการสูญหายหรือบุบสลาย จะเห็นได้จากตัวอย่างบัตรจอดรถของสถานที่สองแห่ง ดังนี้

แห่งแรกเป็นตัวอย่างบัตรจอดรถของห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่งแถวเพลินจิต ซึ่งมีข้อความดังนี้

1. โปรดรักษาและจำหมายเลขบัตรนี้ให้ดีด้วย เพราะถ้าท่านทำหายจะต้องสอบสวนก่อนว่ารถคันดังกล่าวท่านเป็นผู้นำมาจอดหรือไม่

2. ทางห้างจัดบริการจอดรถนี้ เพื่อตอบแทนพระคุณที่มาอุดหนุนห้างฉะนั้นโปรดอย่าจ่ายค่าบริการนี้แก่พนักงานของเรา

3. ทางห้างไม่รับผิดชอบในกรณีที่รถ หรือทรัพย์สินสูญหายแห่งที่สอง เป็นบัตรอนุญาตนำรถเข้าจอดในบริเวณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีข้อความดังนี้คือ

- โปรดเก็บรักษบัตรนี้ไว้กับตัวท่าน
- ต้องคืนบัตรนี้แก่เจ้าหน้าที่เพื่อนำรถออกจากมหาวิทยาลัย
- ถ้าบัตรหาย ท่านจะนำรถออกจากมหาวิทยาลัยไม่ได้ นอกจากจะปฏิบัติตามข้อกำหนดที่วางไว้
- มหาวิทยาลัยจะไม่รับผิดชอบ หากรถ หรือทรัพย์สินของท่านสูญหายหรือเสียหาย

จากตัวอย่างบัตรจอดรถทั้งสองแห่ง จะปรากฏข้อความทำนองเดียวกันอยู่ข้อหนึ่งว่า “หากรถหรือทรัพย์สินของเจ้าของรถสูญหายไป เจ้าของสถานที่นั้น ๆ จะไม่รับผิดชอบ” ข้อความทำนองนี้ถือว่าเป็นข้อความจำกัดความรับผิดชอบของเจ้าของสถานที่ และข้อความเช่นนี้เป็นที่นิยมแพร่หลายที่มักจะนำไปใช้โดยเจ้าของสถานที่อื่น ๆ ที่ให้บริการทำนองเดียวกัน การมีข้อยก

เล็กให้ท่านยึดถือไว้ตรงทางเข้า แล้วอนุญาตให้ท่านนำรถเข้าจอดในบริเวณดังกล่าวได้ หากว่าท่านเสร็จธุระและต้องการจะนำรถออก ท่านจะต้องคืนบัตรที่ท่านรับมาตรงทางออก การที่ท่านได้รับบริการเช่นนี้ ท่านย่อมมีความรู้สึกที่ท่านได้รับความสะดวกเรื่องที่จอดรถ และเห็นสิ่งอื่นใดท่านย่อมมีความรู้สึกอบอุ่นใจว่าจะมีคนคอยดูแลรักษารถยนต์ตลอดจนทรัพย์สินในรถของท่านด้วย บริการเช่นนี้ย่อมทำให้เจ้าของรถยนต์หายกังวลใจเกี่ยวกับเรื่องรถยนต์อาจจะสูญหายในบริเวณดังกล่าว เพราะปัญหาเรื่องรถยนต์ถูกลักขโมยเป็นเรื่องที่เจ้าของรถยนต์มีความหวาดวิตกเสมอ และเจ้าของรถยนต์ส่วนมากมักจะไม่กล้าเสี่ยงนำรถไปจอดในสถานที่ไม่น่าไว้วางใจ

แต่หากว่าท่านอ่านข้อความในบัตรที่รับมา

เว้นความรับผิดชอบ ทำให้คิดไปได้ว่า การจอดรถในสถานที่ดังกล่าว หากได้มีความปลอดภัยต่างไปจากการจอดในที่อื่น ๆ ไม่ ความเสี่ยงภัยที่รถจะถูกลักขโมยหรือทรัพย์สินสูญหายจึงยังคงมีอยู่ โดยที่เจ้าของสถานที่ไม่ต้องรับผิดชอบ ฉะนั้นประโยชน์ที่ได้รับจากบริการแบบนี้เป็นเพียงเพื่อความสะดวกในการจอดรถเท่านั้นหรือ

แต่เมื่อพิจารณาถึงมาตรการข้ออื่น ๆ ตามที่ปรากฏในบัตร เช่น อย่างกรณีบัตรหายเราจะนำรถยนต์ออกไปจากบริเวณนั้นไม่ได้ เป็นการแสดงเจตนาของเจ้าของสถานที่ที่จะดูแลรักษารถยนต์ของผู้นำรถเข้ามาจอด เพราะหากผู้จะนำรถออกไปไม่สามารถส่งมอบคืนบัตรได้ย่อมเป็นที่สงสัยได้ว่าบุคคลนั้นคงจะไม่ใช้บุคคลคนเดียวกันกับที่นำรถเข้ามา อาจเป็นได้ว่าบุคคลนั้นขโมยรถยนต์มาก็ได้ อีกประการหนึ่งทางเจ้าของสถานที่ที่จะมีการสอบสวนหรือดำเนินตามวิธีการที่เหมาะสมเพื่อหาข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่จะนำรถออกเป็นเจ้าของผู้นำรถเข้าไปหรือไม่ด้วย ถ้าถือว่ามาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นกรณีที่เจ้าของสถานที่มีเจตนาเพื่อใช้ในการดูแลรักษารถยนต์ที่นำเข้ามาจอด บริการเช่นนี้น่าจะเป็นเรื่องการรับฝากรถยนต์ ซึ่งกฎหมายกำหนดหน้าที่ให้ผู้รับฝากต้องดูแลรักษาทรัพย์สินจนกว่าจะมีการส่งมอบทรัพย์สินที่ฝากคืน และหากว่าทรัพย์สินที่รับฝากเกิดการสูญหายหรือบุบสลาย โดยที่ผู้รักษาไม่ใช้ความระมัดระวังดูแลรักษาทรัพย์สินอย่างเพียงพอผู้รับฝากจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน ดังนั้นจึงมีปัญหาค่าที่ต้องพิจารณาต่อไปว่า ข้อยกเว้นความรับผิดชอบตามที่ปรากฏในบัตร จะมีผลให้ผู้รับฝากปฏิเสธความรับผิดชอบได้มากน้อยแค่ไหน หากว่ารถยนต์เกิดสูญหายในบริเวณดังกล่าวขึ้นมาจริง ๆ

บทความนี้มุ่งจะวิเคราะห์ให้เห็นว่า บริการให้อนุญาตจอดรถเป็นการรับฝากทรัพย์สินตามกฎหมายหรือไม่ และข้อปฏิเสธความรับผิดชอบที่ปรากฏในบัตรจอดรถจะมีผลเพียงใด

หลักกฎหมายว่าด้วยฝากทรัพย์สิน ปรากฏในมาตรา

657 ซึ่งบัญญัติว่า “อันว่าฝากทรัพย์สินนั้น คือสัญญาซึ่งบุคคลคนหนึ่งเรียกว่าผู้รับฝากส่งมอบทรัพย์สินให้แก่บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้รับฝากและผู้รับฝากตกลงว่าจะเก็บรักษาทรัพย์สินนั้นไว้ในความอารักขาแห่งตนแล้วจะคืนให้” จะเห็นได้ว่า การฝากทรัพย์สินเป็นกรณีที่มีบุคคล 2 ฝ่ายเข้ามาเกี่ยวข้อง ฝ่ายหนึ่งเรียกว่าผู้ฝาก ซึ่งมีเจตนาที่จะมอบทรัพย์สินของตนให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ซึ่งเป็นผู้รับฝากช่วยดูแลทรัพย์สินของตนให้ สัญญาฝากทรัพย์สินจะสมบูรณ์มีผลตามกฎหมาย เมื่อผู้สัญญาทั้งสองฝ่ายแสดงเจตนาตรงกัน คือ ผู้ฝากแสดงเจตนาให้ผู้รับฝากดูแลทรัพย์สินและผู้รับฝากแสดงเจตนาว่าจะดูแลทรัพย์สินให้ อันการตกลงเพื่อจะฝากทรัพย์สินกันนั้น อาจจะมีการตกลงกันโดยตรงหรือโดยปริยายก็ได้ โดยพิจารณาจากพฤติการณ์ที่ปฏิบัติต่อกัน เป็นต้นว่า เพื่อนของเรา ขับรถยนต์มาจอดตรงหน้าบ้านเรา บอกแก่เราว่าจะไปธุระต่างจังหวัดสักสอง-สามวัน แล้วก็ส่งมอบกุญแจรถคันดังกล่าวให้แก่เรา เราก็นำรถขับเข้ามาจอดในบริเวณบ้าน พฤติการณ์เช่นนี้ถือว่าเราตกลงรับฝากรถโดยปริยายแล้ว แม้เราจะไม่ได้พูดจากับเพื่อนของเราอย่างนั้นมันเป็นเหมาะว่าจะรับฝากรถหรือไม่ แต่การที่เรานำรถเข้ามาจอด ก็ถือได้ว่าเราตกลงที่จะรับฝากรถยนต์ของเพื่อนเราแล้ว

สาระสำคัญของการฝากทรัพย์สินอยู่ที่การส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินของผู้ฝากให้แก่ผู้รับฝาก หรืออีกนัยหนึ่ง ผู้ฝากจะต้องส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินที่ฝากให้แก่ผู้รับฝาก ซึ่งเมื่อผู้รับฝากได้รับมอบการครอบครองแล้ว ผู้รับฝากจะอยู่ในฐานะเป็นผู้ครอบครองทรัพย์สินนั้นแทนผู้ฝาก และมีหน้าที่ตามสัญญาฝากทรัพย์สินที่จะต้องดูแลรักษาทรัพย์สิน ให้อยู่ในความอารักขาแห่งตน ตลอดระยะเวลาที่ตกลงกันโดยจะส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินคืน เมื่อสิ้นเวลาดังกล่าว ถ้าคู่สัญญาทั้งสองแม้มีเจตนาที่จะฝากทรัพย์สินกัน แต่ผู้ฝากไม่ส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินให้แก่ผู้รับฝาก ก็ถือไม่ได้ว่าเป็นการฝากทรัพย์สินตามกฎหมาย

อย่างไรถึงจะถือว่าเป็นการส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินโดยสมบูรณ์นี้ให้แก่ผู้รับฝากย่อมขึ้นอยู่กับประเภทของทรัพย์สิน อย่างเช่น การฝากหนังสือ การส่งมอบยอมสมบูรณ์เมื่อเจ้าของมอบหนังสือให้แก่ผู้รับฝาก แต่ในการรับฝากรถยนต์ ปัญหา มักจะเกิดขึ้นเสมอว่า การส่งมอบการครอบครองรถยนต์จะมีลักษณะอย่างไร ถึงจะถือว่าเป็นการส่งมอบการครอบครองที่สมบูรณ์ ฝ่ายหนึ่งเห็นว่าการฝากรถยนต์ เจ้าของรถยนต์จะต้องส่งมอบกุญแจรถยนต์คันนั้นให้ผู้รับฝาก ส่วนอีกฝ่ายหนึ่งเห็นว่า เพียงแต่นำรถยนต์ไปจอดในบริเวณที่รับฝากโดยไม่มอบกุญแจให้ผู้รับฝากก็ถือว่าเป็นการมอบการครอบครองแล้ว โดยหลักการส่งมอบการครอบครองทรัพย์สินเป็นการส่งมอบการยึดถือ ฉะนั้นผู้รับฝากย่อมมีสิทธิในการจัดการเกี่ยวกับตัวทรัพย์สิน เท่าเทียมกับเจ้าของทรัพย์สินในขณะที่รับฝาก ฉะนั้น ในเรื่องการฝากรถยนต์ ผู้รับฝากย่อมจะต้องสามารถเข้าไปในตัวรถได้ และอาจจะขับเคลื่อนย้ายได้บ้างเพื่อการดูแลรักษา หรือเพราะจำเป็นอื่น ๆ เช่นกรณีเกิดเพลิงไหม้จะต้องเคลื่อนย้ายรถ แต่ผู้รับฝากไม่มีสิทธิจะนำรถไปใช้สอยส่วนตัวหรือให้ผู้อื่นยืมไป ดังนั้นการที่เพียงแต่ดูแลรักษาแต่เพียงภายนอกของตัวรถน่าจะถือไม่ได้ว่าเป็นการครอบครองรถยนต์คันนั้นโดยสมบูรณ์

แต่อย่างไรก็ตามดูเหมือนว่าปัญหาดังกล่าวได้สิ้นสุดลงแล้ว โดยคำพิพากษาศาลฎีกาซึ่งได้ตัดสินวางบรรทัดฐานเป็นสองแนวด้วยกัน กล่าวคือ

แนวที่ 1 จะต้องมี การส่งมอบกุญแจรถยนต์ให้แก่ผู้รับฝากซึ่งจะถือว่าจำเป็น เป็นการส่งมอบการครอบครองรถยนต์

ฎีกาที่ 932/2517 โจทก์นำรถยนต์ไปจอดในบริเวณปั้มน้ำมันของจำเลย แล้วมอบกุญแจรถยนต์ให้ลูกจ้างของจำเลยไว้ เมื่อโจทก์มาขับรถยนต์ในวันรุ่งขึ้นจะต้องจ่ายเงินให้ คีนละ 5 บาท ดังนี้ถือว่าจำเลยรับฝากรถ

ฎีกาที่ 1861/2522 พนักงานของภัตตาคาร

รับรถยนต์และกุญแจจากผู้มากินอาหารในภัตตาคาร ขับรถไปจอดในที่จอดซึ่งเป็นถนนสาธารณะหน้าภัตตาคาร แล้วเก็บกุญแจไว้ที่แผงเก็บกุญแจมิใช่รับฝากให้โจทก์ เมื่อโจทก์กินอาหารเสร็จและออกมาจะรับรถปรากฏว่ารถหายไป เจ้าของภัตตาคารต้องรับผิดชอบ เพราะเป็นเรื่องของการฝากทรัพย์สิน

แนวที่ 2 แม้จะไม่มี การมอบกุญแจรถยนต์ให้ก็ถือว่าเป็นการส่งมอบรถยนต์ให้ผู้รับฝากครอบครองแล้ว

ฎีกาที่ 2832/2522 โจทก์ให้ ส.ลูกจ้างเอารถยนต์โจทก์ไปจอดไว้ที่ปั้มน้ำมันของจำเลยเสียเงินให้จำเลยวันละ 10 บาท พฤติการณ์นี้ที่โจทก์จำเลยปฏิบัติต่อกันดังกล่าวเป็นการฝากทรัพย์สิน เพราะเท่ากับโจทก์ส่งมอบรถยนต์ให้จำเลย และจำเลยตกลงว่าจะเก็บรักษารถยนต์นั้นไว้รักษาแห่งตนแล้วจะคืนให้ข้อความที่จำเลยเขียนประกาศไว้ว่า “ลูกค้าโปรดทราบ ที่จอดรถศูนย์เอสโซ่บริการไม่รับผิดชอบในการสูญหายหรือเสียหายใด ๆ แลรถที่จอดไว้ทั้งคัน” ก็ดี การที่ ส.เอากุญแจรถไว้กับตนเองก็ดี ไม่เป็นเครื่องแสดงว่าเป็นเรื่องที่จำเลยให้โจทก์เช่าสถานที่สำหรับจอดรถชั่วคราวเมื่อรถยนต์โจทก์สูญหายจากปั้มน้ำมันของจำเลย จำเลยต้องรับผิดชอบ

จากคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้ จะเห็นได้ว่าการฝากรถยนต์ เจ้าของรถยนต์ส่งมอบการครอบครองรถโดยไม่จำเป็นต้องมอบกุญแจรถยนต์ให้ผู้รับฝากยึดถือไว้ก็ถือว่าเป็นการส่งมอบการครอบครองที่สมบูรณ์ ฉะนั้นเมื่อพิจารณาถึงการนำรถไปจอดในสถานที่ซึ่งคิดค่าบริการการจอดรถเป็นรายชั่วโมง เช่นตามโรงแรมชั้นหนึ่ง หรือท่าอากาศยาน โดยที่เจ้าของไม่ต้องมอบกุญแจให้แก่เจ้าของสถานที่ ก็น่าจะถือได้ว่าเป็นการรับฝากทรัพย์สินแล้ว ดังนั้น เมื่อมีการสูญหายหรือบุบสลายในบริเวณดังกล่าวเจ้าของสถานที่จะต้องรับผิดชอบ ประการต่อมาก็คือ เจ้าของสถานที่นั้นจะปฏิเสธความรับผิดชอบโดยกล่าวอ้างว่าบริการ เช่นนั้นเป็นเรื่องของการเช่าที่จอด

รถชั่วคราวมิได้ เพราะพฤติการณ์เป็นเรื่องการฝากทรัพย์สิน หากถือว่าเป็นการเช่าที่จอดรถ เจ้าของสถานที่จะต้องอ้างหลักกฎหมายเรื่องการเช่าทรัพย์สินที่ว่า ผู้ให้เช่าจะต้องรับผิดชอบในการสูญหายหรือบุบสลายแห่งทรัพย์สินที่อยู่ในบริเวณที่เช่าเป็นข้อต่อสู้จากหลักกฎหมายข้อนี้ ทำให้ผู้จัดการสถานที่จอดรถโดยคิดค่าบริการพยายามบิดเบือนพฤติการณ์ของการรับฝากรถยนต์ให้เป็นเรื่องการเช่าที่จอดรถชั่วคราว โดยการระบุข้อความลงในใบเสร็จรับเงิน หรือติดประกาศในบริเวณที่รับจอดรถ ว่าเป็นการเช่าที่เพื่อการจอดรถ พฤติการณ์ทำนองนี้มีปรากฏทั่วไปตามปั้มน้ำมันที่รับฝากรถ หรือที่อื่นที่ให้บริการจอดรถโดยคิดค่าบริการ ประการสุดท้าย ข้อจำกัดความรับผิดที่ปรากฏในใบเสร็จรับเงินหรือตามที่ติดประกาศในบริเวณจอดรถจะไม่มีผลแต่ประการใด ศาลจะไม่พิจารณาถึง หากข้อเท็จจริงตามพฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการฝากทรัพย์สินแล้ว ผู้รับฝากจะต้องรับผิดชอบโดยสิ้นเชิงเมื่อรถเกิดการสูญหายไปจากบริเวณดังกล่าว

เกี่ยวกับการดูแลสงวนรักษาทรัพย์สินที่รับฝากของผู้รับฝากนั้น กฎหมายได้กำหนดระดับของความระมัดระวังในการดูแลทรัพย์สิน ดังที่บัญญัติในมาตรา 659 ว่า “ถ้าการรับฝากทรัพย์สินเป็นการทำให้เปล่าไม่มีบำเหน็จไשר์ ท่านว่าผู้รับฝากจะต้องใช้ความระมัดระวัง สงวนทรัพย์สินซึ่งฝากนั้นเหมือนเช่นเคยประพฤติในกิจการของตนเอง

ถ้าการรับฝากทรัพย์สินนั้นมีบำเหน็จค่าฝาก ท่านว่าผู้รับฝากจำต้องใช้ความระมัดระวังและใช้ฝีมือเพื่อสงวนทรัพย์สินเหมือนเช่นวิญญูชนจะพึงประพฤติ โดยพฤติการณ์ดังนั้น ทั้งนี้ย่อมรวมถึงการใช้ฝีมืออันพิเศษ เฉพาะการอันที่จะพึงใช้ฝีมือเช่นนั้นด้วย

ถ้าและผู้รับฝากเป็นผู้มีวิชาชีพเฉพาะกิจการค้าขาย หรืออาชีพอย่างหนึ่งอย่างใดก็จำต้องใช้ความระมัดระวังและฝีมือเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้ และสมควรจะต้องใช้ในกิจการค้าขายหรืออาชีพอย่างนั้น”

จะเห็นได้ว่าระดับของความระมัดระวังดูแลทรัพย์สินที่รับฝากขึ้นอยู่กับประเภทของการฝากทรัพย์สิน กล่าวคือถ้าเป็นการฝากทรัพย์สินโดยเสียค่าบำเหน็จ ซึ่งเป็นกรณีต้องเสียค่าตอบแทนในการฝากทรัพย์สินแล้ว ผู้รับฝากจะต้องใช้ความระมัดระวังดูแลทรัพย์สินเป็นอย่างดีวิญญูชนจะพึงใช้ในการดูแลทรัพย์สิน เป็นต้นว่าคนธรรมดาทั่วไปเมื่อจอดรถในบริเวณโดยอ้อมจะปิดกระจก ล็อกประตูรถให้เรียบร้อย อย่างนี้ถือว่าเป็นการดูแลระมัดระวังรักษารถยนต์แล้ว หากเป็นกรณีที่เป็นการฝากรถกับผู้ที่ประกอบกิจการรับฝาก เช่นตามปั้มน้ำมัน ผู้ประกอบกิจการรับฝากจะต้องใช้ระดับความระมัดระวังให้เท่ากับผู้ที่ประกอบกิจการเช่นนั้น เป็นต้นว่าจะต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่รถอย่างเพียงพอ เช่น มาตรการการนำรถเข้าและออกจากบริเวณดังกล่าว ตลอดจนต้องจัดเจ้าหน้าที่คอยสอดส่องดูแลรถ

คำพิพากษาฎีกาที่ 749/2518 บริการรับรถยนต์จอดที่ปั้มน้ำมันคิดค่าบริการรายวัน หรือรายเดือน ผู้นำรถมาจอดใส่กุญแจรถถือกลับไป แต่ปล่อยห้ามล้อไว้เพื่อให้เข็นย้ายได้เป็นการฝากทรัพย์สิน และถือได้ว่าจำเลย (ผู้รับฝาก) ประกอบการค้ำในการรับฝากรถยนต์ จำเลยจะต้องใช้ความระมัดระวังเท่าที่เป็นธรรมดาจะต้องใช้ในการประกอบการค้ำนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 659 วรรคท้าย การที่นายบุญช่วย สารวมศรี ลูกจ้างของจำเลยไปทำธุระที่หลังปั้มน้ำมันก็ควรจะให้ผู้อนดูแลแทน แต่นายบุญช่วย หรือจำเลย ก็ไม่จัดการดังกล่าว เมื่อรถยนต์ของโจทก์หายไป

ระหว่างนั้น เป็นการไม่ระมัดระวังดูแลรถยนต์ของ โจทก์ (ผู้ฝาก) เท่าที่ธรรมดาจะต้องใช้ จำเลยจึงต้องชด ใช้ค่าเสียหาย

ฉะนั้น หากผู้รับฝากรถโดยมีค่าบำเหน็จไม่ได้ ใช้ความระมัดระวังดูแลรักษารถถึงระดับตามที่กฎหมาย กำหนด เมื่อเกิดการสูญหายไป ย่อมจะต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหาย

ส่วนการฝากทรัพย์ที่ไม่มีค่าบำเหน็จ คือการรับ ฝากทรัพย์โดยการทำให้เปล่า กฎหมายกำหนดเพียง ว่า ผู้รับฝากต้องใช้ความระมัดระวังสว่นทรัพย์ซึ่งฝาก เหมือนเช่นเคยประพฤติกิจการของตน เป็นกรณีที่ไม่ ได้เทียบกับระดับความระมัดระวังรักษาทรัพย์ของวิญญูชน ฉะนั้นหากตัวเราเองใช้วิธีการระมัดระวังรักษารถ ของเราโดยที่ไม่เคยปิดกระชก ล้อคประคูดุ เมื่อเพื่อนของ เรานำรถมาฝากโดยที่ไม่ให้ค่าตอบแทนราย่อมใช้ความ ระมัดระวังในการดูแลรักษารถของเพื่อนตามวิธีการของเรา ได้ กล่าวคือไม่ต้องปิดกระชก หรือล้อคประคูดุของ เพื่อน จอดทิ้งเอาไว้เฉย ๆ ฉะนั้น ถ้ารถของเพื่อนเกิดถูก ขโมยไป เราก็ไม่ต้องรับผิดชอบเพราะถือว่าเราได้ ใช้ความระมัดระวังเท่าระดับที่เราใช้แก่รถของเราแล้ว

เมื่อเป็นหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดให้ผู้รับฝากทรัพย์ จะต้องดูแลรักษาทรัพย์ที่รับฝากแล้ว การที่ผู้รับฝาก กำหนดข้อปฏิเสธความรับผิดชอบล่วงหน้าว่าจะไม่รับผิดชอบ ใด ๆ ในความสูญหายหรือบุบสลายแห่งทรัพย์ที่รับ ฝาก โดยเขียนเป็นข้อความปฏิเสธความรับผิดชอบในใบ- เสริมรับเงินค่าฝาก หรือเขียนข้อความติดประกาศตามบริ- เวณที่จอดรถ ถือว่าเป็นการเอาเปรียบผู้ฝาก จึงเป็นกรณีที่ ผู้รับฝากจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้เมื่อเกิดการสูญหายหรือบุบ สลายแห่งทรัพย์ที่รับฝากไม่ได้ เพราะข้อยกเว้นหรือ จำกัดความรับผิดชอบนั้นจะถือว่าผู้ฝากตกลงรับรู้หรือยินยอม ตามนั้นไม่ได้ (ฎีกาที่ 747/2520 และ ฎีกาที่ 2832/ 2522)

เมื่อพิจารณาถึงหลักกฎหมายว่าด้วยการฝาก ทรัพย์และพฤติการณ์ต่าง ๆ ประกอบกันแล้วจะเห็นได้ชัด

ว่า บริการอนุญาตให้เข้าจอดรถดั่งม.ตัวอย่างที่ยกขึ้นกล่าว ในตอนแรก จึงไม่ใช่เป็นการรับฝากทรัพย์โดยไม่มี บำเหน็จ แม้จะมีพฤติการณ์ที่ต้องรับบัตรก่อนนำรถเข้าจอด และต้องคืนบัตร เมื่อจะออกจากสถานทีนั้นก็ตาม ก็ ไม่ได้หมายความว่าเจ้าของสถานที่ที่จะรับดูแลรักษารถ โดยปริยาย หรือจะถือว่าเป็นการส่งมอบการครอบครอง รถให้เจ้าของสถานที่ดูแลรักษาโดยปริยายก็ไม่ได้เช่นกัน ซึ่งจะต่างกับกับกรณีที่น่ารถเข้าไปในสถานที่ใด แล้วจะมีเจ้าพนักงานของสถานที่นั้นนำรถไปจอดให้เอง โดยยึดถือกฎเกณฑ์นั้นไว้จนกว่าท่านต้องการจะนำ รถออกไป ในกรณีเช่นนี้ถือว่าเป็นการฝากทรัพย์ โดย เจ้าของทรัพย์ส่งมอบการครอบครองให้ผู้รับฝากแล้ว หรือแม้จะพิจารณาว่าอาจเป็นการส่งมอบการครอบ- ครอบรถประเภทที่ไม่ต้องมอบกุญแจให้แก่ผู้รับฝาก ก็ยังถือไม่ได้ว่าเป็นการฝากรถยนต์ เพราะพฤติการณ์ที่ นำรถเข้าไปจอดในสถานที่เหล่านั้น จะต่างไปจากการ ไปจอดรถตามปั้มน้ำมัน หรือที่บริการจอดรถอื่น ๆ ที่ คิดค่าบริการ ซึ่งวิธิปฏิบัติในการรับรถเข้าจอดพอจะ พิจารณาได้ว่ามีเจตนารับฝากรถ

ดังนั้น จึงเป็นเรื่องการบริการอนุญาตให้ที่จอดรถ โดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม ส่วนกรณีที่มีมาตรการว่า หากบัตรรถหายจะต้องนำรถไปไม่ได้จะต้องมีการสอบสวนว่าจะจะเป็นบุคคลคนเดียวกับนำรถเข้ามาจอดหรือไม่ ก็เป็นเพียงมาตรการบางอย่างที่ตรวจตรารถที่ เข้าออก แต่จะถือว่ามาตรการเช่นนี้เป็นเรื่องการระมัด ระวังรักษารถอย่างจริงจัง อย่างการรับฝากทรัพย์คงจะ ไม่ได้ และในการกำหนดข้อยกเว้นหรือจำกัดความรับ รับผิดชอบที่ว่า “หากรถ หรือทรัพย์สินเกิดสูญหาย เจ้า ของสถานที่นั้นจะไม่รับผิดชอบ” ก็เป็นกรณีที่เจ้าของ สถานที่ยอมยกกล่าวอ้างได้เสมอ เพราะบริการของเขามี ไซ้เป็นการรับฝากทรัพย์

ฉะนั้น หากรถยนต์ของท่านเกิดสูญหายจากสถาน ที่บริการอนุญาตให้ที่จอดรถโดยไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม เช่นนี้ ก็คงจะตกเป็นบาปเคราะห์ของตัวเอง ●